

Ympäristöministeriö
Kirjaamo
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Ympäristöministeriön ehdotus ikääntyneiden asumisen kehittä- miseksi vuosille 2012 - 2015

Ympäristöministeriössä on valmistunut ehdotus ikääntyneiden asumisen kehittä-
misohjelmaksi vuosille 2012 - 2015 (Ympäristöministeriön raporteja 16/2012).

Ehdotuksesta pyydetään lausuntoja 28.9.2012 mennessä. Pelastuslaitoksilta ei
ole pyydetty lausuntoa, mutta koska asia liittyy varsin keskeisesti muun muassa
sisäisen turvallisuuden ohjelman asumisen turvallisuuden edistämistavoitteeseen,
haluavat pelastusjohtajat tuoda oman näkemyksensä ehdotuksesta ympäristömi-
nisteriön tietoon.

Poistumisturvallisuuden huomiointi

Ikääntyneiden asumisen kehittämisohjelmaehdotuksessa on asiaa käsitelty laa-
jasti määrälliseltä ja laadulliselta kannalta ja tehty toimenpide-ehdotuksia, joilla
parannetaan ikääntyneiden asumisolosuhteita. Tarkastelu on kuitenkin rajattu
vain asuntoon pääsemiseen ja siellä tavanomaisten arkiaskareiden suorittami-
seen. Pelastusjohtajat muistuttavat, että tulipalo- tai eräissä muissa tilanteissa
asunnosta pitää pystyä myös poistumaan mahdollisimman nopeasti.

Lähtökohtana esityksessä on pidetty maankäyttö- ja rakennuslain yhtä periaatet-
ta, että rakennuksiin pitää päästä sisälle ja niissä tulee voida toimia sen mukaan,
mihin tarkoitukseen ne on suunniteltu. Rakennuksen tulee mainitun lain mukaan
kuitenkin täyttää myös muita vaatimuksia, kuten paloturvallisuuden vaatimukset.
Tästä on säädetty tarkemmin maankäyttö- ja rakennusasetuksessa, jonka
50§.ssä säädetään rakennuksen olennaisista teknisistä vaatimuksista paloturval-
lisuudesta muun muassa seuraavaa: ” *Rakennuksessa olevien henkilöiden on
voitava palon sattuessa päästä poistumaan rakennuksesta tai heidät on voitava
pelastaa muulla tavoin.*” Tämä vaatimus on lausunnolla olevassa esityksessä
jäänyt huomioimatta.

Osalla iäkkäistä henkilöistä on fyysinen, kognitiivinen tai psyykinen toimintakyky
heikentynyt merkittävästi ikääntymisen myötä alkaneiden, lisääntyneiden tai pa-
hentuneiden sairauksien vuoksi tai ikääntymiseen liittyvän rappeutumisen johdos-
ta siinä määrin, että heidän mahdollisuutensa pelastautua tulipalotilanteessa
asunnosta ei toteudu edellä mainitun asetuksen vaatimuksen mukaisesti.

Suomessa on asetettu tavoitteeksi vähentää palokuolemien ja tulipaloista johtuvien muiden henkilövahinkojen määrää. Virallisten tilastojen mukaan iäkkäiden henkilöiden osuus palokuolemista on merkittävästi yliedustettu. Onnettomuusraporttien perusteella voidaan todeta, että joka vuosi tulipaloissa kuolee iäkkäitä henkilöitä, joilla ei ole ollut mitään mahdollisuuksia pelastautua asunnosta tulipalon sytyttyä.

Kotona asuvien iäkkäiden henkilöiden paloturvallisuudesta huolehtiminen ei ole samalla tasolla kuin esimerkiksi palvelutaloissa asuvien ikäihmisten. Palvelutaloissa ja vastaavissa asuvien henkilöiden alentunut toimintakyky on lainsäädännössä edellytetty otettavaksi huomioon paloturvallisuutta suunniteltaessa.

Suomen 22 pelastusjohtajaa esittää, että paloturvallisuus ja erityisesti poistumisturvallisuus tulee kirjata esitykseen ikääntyneiden asumisolojen parantamiskohtaan ja esityksen toimenpide-ehdotuksiin. Pelastuslainsäädännössä käytössä oleva poistumisturvallisuusselvitys on tähän tarkoitukseen hyvin sopiva menettely.

Helsingissä 24.9.2012

Olavi Liljemark
pelastusjohtajien hallituksen puheenjohtaja

Lisätietoja: pelastustoimen kehittämispäällikkö Jussi Rahikainen,
jussi.rahikainen@kuntaliitto.fi, 040 527 4425